

महाराष्ट्र राज्य बातम्या

2035 पर्यंत राज्याची अर्थव्यवस्था \$2 ट्रिलियन होईल: उपमुख्यमंत्री

- महाराष्ट्राचे उपमुख्यमंत्री देवेन्द्र फडणवीस म्हणाले की, राज्य सरकार विविध गुंतवणूक आणि धोरणात्मक उपाययोजनांद्वारे 2035 पर्यंत 2 ट्रिलियन डॉलर (सुमारे 165 लाख कोटी) सकल देशांतर्गत उत्पादन (जीडीपी) साध्य करण्यासाठी वेगवान आर्थिक विकासाची योजना आखत आहे.

प्रमुख धोरणे:

उत्पादनाला चालना:

- वस्त्रोद्योग, फार्मास्युटिकल्स आणि माहिती तंत्रज्ञान यासारख्या उच्च विकास क्षमता असलेल्या क्षेत्रांना प्राधान्य द्या. देशांतर्गत उत्पादनाला प्रोत्साहन द्या आणि परदेशी गुंतवणूक आकर्षित करा.

पायाभूत सुविधांचा विकास:

- कनेक्टिव्हिटी सुधारण्यासाठी आणि व्यापार सुलभ करण्यासाठी रस्ते, पूल आणि हाय-स्पीड रेल्वे यासारख्या पायाभूत सुविधा प्रकल्पांमध्ये मोठ्या प्रमाणात गुंतवणूक करा.

एमएसएमई आणि स्टार्टअप्स:

- सूक्ष्म, लघु आणि मध्यम उद्योग (एमएसएमई) आणि स्टार्टअपसाठी एक सहाय्यक वातावरण तयार करा. क्रेडिटमध्ये प्रवेश प्रदान करा, नियम सुलभ करा आणि नवकल्पना प्रोत्साहन द्या.

मानवी भांडवल विकास:

- विकसित होत असलेल्या अर्थव्यवस्थेच्या गरजा पूर्ण करू शकणारे कुशल कामगार निर्माण करण्यासाठी शिक्षण आणि कौशल्य विकास कार्यक्रमांमध्ये गुंतवणूक करा.

शाश्वत वाढ:

- आर्थिक वाढ पर्यावरणीयदृष्ट्या शाश्वत असल्याची खात्री करा. अक्षय ऊर्जा स्रोतांना प्रोत्साहन द्या आणि हरित तंत्रज्ञानाचा अवलंब करा.

गुजरात, कर्नाटक किंवा यूपीपेक्षा महाराष्ट्रात जास्त एफडीआय आले आहे

- राज्य हे देशाच्या अर्थव्यवस्थेचे इंजिन असल्याचे महाराष्ट्राचे उपमुख्यमंत्री म्हणाले.
- महाराष्ट्राने गुजरात, कर्नाटक किंवा उत्तर प्रदेशपेक्षा जास्त थेट परकीय गुंतवणूक (FDI) मिळवली आहे.

- पुण्यातील भांडारकर प्राच्यविद्या संशोधन संस्थेत 'विकसित भारत' कार्यक्रमात ते बोलत होते.

बद्दल:

- यापूर्वी पॉलिसी पॅरालिसिसमुळे एफडीआयचा ओघ कमी होता.
- मात्र, पंतप्रधान मोदींनी 'परफॉर्म, रिफॉर्म आणि ट्रान्सफॉर्म' मॉडेलवर भर देत देशाला प्रगतीच्या मार्गावर नेण्यास सुरुवात केली आहे.
- आता महाराष्ट्र हे भारतीय अर्थव्यवस्थेचे इंजिन आहे आणि महाराष्ट्राशिवाय देशाचा विकास होऊ शकत नाही.

महाराष्ट्रातील रत्नागिरी गावात 10,000 वर्षे जुनी कोरीव दगडी शिल्प सापडले आहे.

- रत्नागिरी जिल्ह्यात सुमारे 10,000 वर्षे जुने असू शकलेले आठ जियोग्लिफ्स आढळले आहेत असे एका मानववंशशास्त्रज्ञाने म्हटले आहे.
- त्यापैकी सात ज्यापैकी एक 17 फुटांचे शिल्प आहे दापोली तालुक्यातील उंबार्ले गावात, तर आठवा मंडणगड तालुक्यातील बोरखात गावात सापडला आहे.

बद्दल:

- जिओग्लिफ्स हे प्रागैतिहासिक रॉक आर्टच्या कोरीव कामांचे एक प्रकार आहेत.
- त्यांचे समूह महाराष्ट्र आणि गोव्यात कोकण किनारपट्टीच्या 900 किमी पसरलेले आहेत.
- रत्नागिरी जिल्ह्यात 70 साईट्सवर अशा प्रकारच्या 1,500 हून अधिक कलाकृती आहेत.
- यापैकी सात स्थळे युनेस्कोच्या तात्पुरत्या जागतिक वारसा यादीत आहेत.

मुंबई कोस्टल रोडचे उद्घाटन

- दक्षिण मुंबईतील वरळी आणि मरीन ड्राइव्ह दरम्यानच्या कोस्टल रोडचा दक्षिणेकडील कॉरिडोर, ज्याला मुंबई कोस्टल रोड प्रोजेक्ट फेज 1 म्हणूनही ओळखले जाते, सोमवारी, 11 मार्च रोजी वाहतुकीसाठी खुले केले जाणार आहे.

मुंबई कोस्टल रोड प्रकल्प टप्पा 1

- मुंबई कोस्टल रोडचे बांधकाम 13 ऑक्टोबर 2018 रोजी सुरू झाले होते आणि त्याची अंदाजित किंमत 12,721 कोटी रुपये होती.

- धर्मवीर संभाजी महाराज कोस्टल रोडलगत 320 एकरांवर जागतिक दर्जाचे सेंट्रल पार्क उभारण्यात येणार असल्याचे एकनाथ शिंदे यांनी सांगितले.
- पहिल्या टप्प्यात 10.5 किलोमीटर लांबीचा हा मार्ग वाहतुकीसाठी खुला करण्यात येणार आहे. वाहनधारक वरळी सीफेस, हाजी अली इंटरचेंज आणि अमरसन इंटरचेंज पॉईंटवरून कोस्टल रोडमध्ये प्रवेश करू शकतात आणि मरीन लाइन्समधून बाहेर पडू शकतात.

महत्त्वाचे मुद्दे:

गती मर्यादा:

- सरळ रस्ता: 80 किमी/तास
- बोगदा: 60 किमी/तास
- प्रवेश/निर्गमन बिंदू आणि वळणे: 40 किमी/तास

रहदारी निर्बंध:

- फक्त आठवड्याचे दिवस (सोम-शुक्र) उघडा, सकाळी 6 ते रात्री 8
- मार्गावर थांबणे, वाहने बाहेर पडणे किंवा फोटो काढण्यास मनाई आहे
- प्रतिबंधित वाहने: अवजड वाहने (बेस्ट आणि एसटी बसेस वगळता), ट्रॅलर, ट्रॅक्टर, चांगले वाहक (प्रवासी वगळता)

राष्ट्रीय महिला आणि मुली एचआयव्ही/एड्स जागरूकता दिवस

- 10 मार्च हा राष्ट्रीय महिला आणि मुली HIV/AIDS जागरूकता दिवस (NWGHAAD) म्हणून साजरा केला जातो.
- हा दिवस महिला आणि मुलींवर एचआयव्ही/एड्सचा प्रभाव आणि प्रतिबंध, चाचणी, काळजी आणि उपचारांचे महत्त्व अधोरेखित करतो.
- हा दिवस पहिल्यांदा 2005 मध्ये साजरा करण्यात आला.

थीम:

- NWGHAAD 2024 ची थीम आहे: "प्रत्येक वयात प्रतिबंध आणि चाचणी. प्रत्येक टप्प्यावर काळजी आणि उपचार".

महाराष्ट्राने सर्व सरकारी कागदपत्रांवर आईचे नाव अनिवार्य केले आहे

- महाराष्ट्र मंत्रिमंडळाने सर्व सरकारी कागदपत्रांवर आईचे नाव अनिवार्य करण्याचा निर्णय घेतला आहे.
- हा नियम 1 मे 2024 पासून लागू होईल.
- जन्म प्रमाणपत्रे, शाळेचे रेकॉर्ड, मालमत्तेची कागदपत्रे, आधार कार्ड आणि पॅन कार्डसह विविध कागदपत्रांवर नवीन आवश्यकता लागू होते.

- हे पाऊल लैंगिक समानतेला प्रोत्साहन देण्याच्या दिशेने एक पाऊल म्हणून पाहिले जाते.

धारावी पुनर्विकास प्रकल्पाने व्यापक सर्वेक्षण सुरू केले

- धारावी पुनर्विकास प्रकल्प 18 मार्च रोजी एक मोठे सर्वेक्षण सुरू करेल.
- या उपक्रमाचा उद्देश प्रकल्पाच्या पुनर्वसन कार्यक्रमासाठी पात्रता निश्चित करण्यासाठी धारावीतील प्रत्येक निवासस्थानावरील तपशील गोळा करणे हा आहे.
- सर्वेक्षण कमला रमण नगरमध्ये सुरू होईल आणि प्रत्येक झोपडीला क्रमांक देऊन संपूर्ण परिसराचे लेझर मॅपिंग केले जाईल.
- कार्यक्षमतेची खात्री करण्यासाठी आणि डिजिटल संग्रहण तयार करण्यासाठी मोबाईल ॲप वापरून माहिती डिजिटल पद्धतीने संकलित केली जाईल - धारावीसाठी हा पहिला प्रकार आहे.
- प्रकल्पाच्या पुनर्वसन लाभांसाठी निवासी पात्रता ठरवण्यासाठी राज्य सरकार सर्वेक्षण डेटा वापरेल.

पुण्यातील चांदणी चौक आणि वाघोलीपर्यंत मेट्रो रेल्वेच्या विस्तारास महाराष्ट्र सरकारने मान्यता दिली आहे.

- पुणे मेट्रो रेल्वेचा चांदणी चौक आणि वाघोलीपर्यंत विस्तार करण्यास महाराष्ट्र सरकारने मान्यता दिली आहे.
- या विस्ताराचा उद्देश वाहतूक कोंडी सुधारणे आणि रहिवाशांना अधिक पर्यावरणपूरक प्रवास प्रदान करणे हे आहे.
- दोन शाखा:
- वनाझ ते चांदणी चौक (1.12 किमी) 2 स्थानके
- रामवाडी ते वाघोली (11.63 किमी) 11 स्थानके
- एकूण लांबी: 12.75 किमी, पूर्णपणे उंच
- अंदाजे खर्च: रु. 3,756.58 कोटी
- या प्रकल्पामुळे पुण्याच्या वाहतूक व्यवस्थेला मोठा फायदा होण्याची अपेक्षा आहे.

मुंबईतील 300 एकरच्या उद्यानाला महाराष्ट्र मंत्रिमंडळाची मंजूरी; अयोध्येतील यात्रेकरूंसाठी अतिथीगृह

- महाराष्ट्र मंत्रिमंडळाने नुकतीच सार्वजनिक कल्याणाच्या उद्देशाने दोन प्रस्तावांना मंजूरी दिली.

- त्यापैकी एक म्हणजे न्यूयॉर्कच्या सेंट्रल पार्कच्या अनुषंगाने मुंबईतील 300 एकरांच्या विशाल उद्यानाचा विकास.
- यामुळे शहराच्या रहिवाशांना आवश्यक असलेली हिरवीगार जागा उपलब्ध होऊ शकते.
- इतर उपक्रमात अयोध्येमध्ये एक अतिथीगृह बांधण्याचा समावेश आहे, जे उत्तर प्रदेशातील एक पवित्र शहर आहे, जे तेथे नुकत्याच उघडलेल्या राम मंदिराला भेट देणाऱ्या महाराष्ट्रातील यात्रेकरूंना सेवा देण्यासाठी आहे.

'मुख्यमंत्री सौर उद्योग उत्थान प्रकल्प' या प्रकल्पाची घोषणा

- सरकारने जाहीर केल्यानुसार महाराष्ट्रातील उद्योगांना सार्वजनिक-खाजगी भागीदारीद्वारे रूफटॉप सौर प्रकल्प प्राप्त होतील.
- राज्याचे मुख्यमंत्री आणि उपमुख्यमंत्री यांनी सूक्ष्म, लघु आणि मध्यम उद्योगांसाठी (MSME) 400 मेगावॉट सोलररायझेशन प्रकल्प अलीकडेच लॉंच केल्यानंतर हा उपक्रम पुढे आला आहे.
- 'मुख्यमंत्री सौर उद्योग उत्थान प्रकल्प' या नावाने ओळखला जाणारा हा प्रकल्प महात्मा फुले अक्षय ऊर्जा आणि पायाभूत सुविधा तंत्रज्ञान लिमिटेड (MAHAPREIT) द्वारे राबविण्यात येत आहे.
- वीज खर्च कमी करण्याचा मार्ग म्हणून राज्यातील उद्योगांसाठी सौर रूफटॉप प्रकल्पांच्या महत्त्वावर मुख्यमंत्र्यांनी भर दिला आहे.
- या उपक्रमामुळे महाराष्ट्रातील उद्योगांना पारंपारिक ग्रीडद्वारे पुरवल्या जाणाऱ्या वीजेवरील अवलंबित्व कमी करून आणि एकूण वीज खर्च कमी करून त्यांना महत्त्वपूर्ण लाभ मिळण्याची अपेक्षा आहे.

सौम्या स्वामीनाथन यांना यशवंतराव चव्हाण राष्ट्रीय पुरस्कार

- डॉ.सौम्या स्वामीनाथन यांना नुकतेच यशवंतराव चव्हाण राष्ट्रीय पुरस्काराने सन्मानित करण्यात आले.
- हा प्रतिष्ठित पुरस्कार भारताच्या राष्ट्रीय एकात्मता, घटनात्मक मूल्ये आणि सामाजिक आणि आर्थिक विकासात महत्त्वपूर्ण योगदान देणाऱ्या व्यक्तींचा सन्मान करतो.
- स्वामिनाथन यांनी एचआयव्ही आणि क्षयरोग संशोधनात केलेल्या व्यापक कार्यासह, कोविड-19 महामारीच्या काळात त्यांच्या नेतृत्वामुळे त्या या पुरस्काराच्या पात्र ठरल्या.

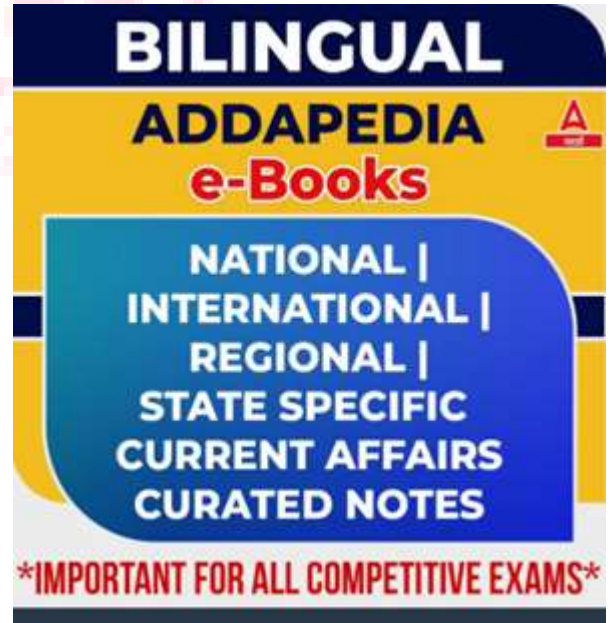
- मुंबईत हा पुरस्कार सोहळा पार पडला. तुम्हाला माहित आहे का?
- त्या एक प्रसिद्ध बालरोगतज्ञ आहेत आणि जागतिक आरोग्य संघटनेच्या माजी मुख्य शास्त्रज्ञ होत्या.

महाराष्ट्र सरकार नाबार्डकडून 15,000 कोटी रुपयांचे कर्ज घेणार आहे

- राज्यातील सिंचन प्रकल्पांना गती देण्यासाठी नाबार्ड (नॅशनल बँक फॉर अग्रीकल्चर अँड रुरल डेव्हलपमेंट) कडून 15,000 कोटी रुपये कर्ज घेण्याची महाराष्ट्र सरकारची योजना आहे.
- या कर्जाचा वापर 75 सिंचन प्रकल्प पूर्ण करण्यासाठी आणि अतिरिक्त 155 प्रकल्पांसाठी कालवे आणि वितरिका बांधण्यासाठी केला जाईल.

बद्दल:

- सिंचन क्षमता सुधारणे आणि अधिक जमीन ओलिताखाली आणून शेतकऱ्यांना फायदा मिळवून देणे हा प्रकल्पाचा उद्देश आहे.
- 37 सिंचन प्रकल्प पूर्ण करण्यासाठी पहिल्या टप्प्यात 7,500 कोटी रुपये मंजूर करून टप्प्याटप्प्याने कर्ज मिळणार आहे.
- या उपक्रमामुळे जवळपास 28.7 लाख हेक्टर जमिनीसाठी अतिरिक्त सिंचन क्षमता निर्माण होण्याची अपेक्षा आहे.

आश्रमशाळांमध्ये सिकलसेल चाचणी अनिवार्य

- नाशिक जिल्ह्यातील आश्रमशाळांमध्ये लवकरच सिकलसेल चाचणी सक्तीची करण्यात येणार असल्याचे केंद्रीय आदिवासी व्यवहार राज्यमंत्री डॉ.भारती पवार यांनी सांगितले.
- सिकलसेल अॅनिमिया हा बहुतांशी आदिवासींमध्ये आढळून येतो आणि त्यामुळे जिल्हा रुग्णालयात या चाचण्या मोफत केल्या जात आहेत.

बद्दल:

- ट्रायबल कोऑपरेटिव्ह मार्केटिंग डेव्हलपमेंट फेडरेशन ऑफ इंडिया लिमिटेड (ट्रिफेड), आदिवासी व्यवहार मंत्रालयाच्या अंतर्गत आहे.

सिकलसेल रोग (SCD)

- लाल रक्तपेशींवर परिणाम करणारे अनुवांशिक रक्त विकार.
- असामान्य हिमोग्लोबिनमुळे लाल रक्तपेशी ताठ आणि सिकल-आकाराच्या बनतात.
- सिकलसेल्स रक्तप्रवाह रोखतात, ज्यामुळे वेदना, थकवा आणि अवयवांचे नुकसान होते.
- उपचारांचा उद्देश लक्षणे व्यवस्थापित करणे आणि गुंतागुंत टाळण्यासाठी आहे.
- SCD साठी सध्या बोन मॅरो ट्रान्सप्लांट हा एकमेव इलाज आहे.

नॅशनल गुड समरिटन डे

- नॅशनल गुड समरिटन डे दरवर्षी 13 मार्च रोजी साजरा केला जातो.
- बदल्यात कशाचीही अपेक्षा न करता गरजूंना मदत करणाऱ्या लोकांना ओळखण्याचा हा दिवस आहे.
- या दिवसाचे नाव बायबलमधील गुड शोर्मॅरिटनच्या बोधकथेवरून देण्यात आले आहे, जे एका जखमी अनोळखी व्यक्तीला मदत करणाऱ्या प्रवाशाची कथा सांगते.
- क्रीडा पत्रकार आणि मानवतावादी चाड पॉवेलिन यांच्या जीवनाच्या सन्मानार्थ हा दिवस पहिल्यांदा युनायटेड स्टेट्स व्हाईट हाऊसने 1996 मध्ये ओळखला होता.

महत्त्वाचे मुद्दे:

- दयाळूपणा आणि दानशूरपणाला प्रोत्साहन देणे: हा लोकांना इतरांप्रती अधिक उपयुक्त आणि दयाळू होण्यासाठी प्रोत्साहित करतो.

- निःस्वार्थ कृत्यांचा सन्मान करतो: जे अनोळखी लोकांना मदत करण्यासाठी त्यांच्या मार्गाने जातात त्यांना ओळखतो.
- समुदायाचे महत्त्व: एकमेकांना मदत करणे आणि एक मजबूत समुदाय तयार करण्याचे मूल्य हायलाइट करतो.

अहमदनगरचे नाव बदलून अहिल्यानगर करण्यास महाराष्ट्र मंत्रिमंडळाने मंजूरी दिली

- महाराष्ट्र मंत्रिमंडळाने अहमदनगर शहर आणि जिल्ह्याचे नाव बदलून अहिल्यानगर करण्यास मान्यता दिली आहे.
- या निर्णयामुळे 18व्या शतकातील वीर राणी अहिल्याबाई होळकर यांचा सन्मान करण्यात आला आहे, ज्या त्यांच्या मजबूत नेतृत्वासाठी आणि प्रगतीशील धोरणांसाठी ओळखल्या जातात.
- हे नामांतर सांस्कृतिक संबंधांचे पुनर्मूल्यांकन आणि ऐतिहासिक व्यक्तींचा सन्मान करण्याकडे राज्याचा कल दर्शवते.
- शहरे आणि महत्त्वाच्या खुणा पुनर्नामित करण्याच्या मागील पुढाकारांशी हे पाऊल संरेखित करते.

महाराष्ट्र मंत्रिमंडळाने मुंबईतील 8 रेल्वे स्थानकांच्या नामांतराला मंजूरी दिली

- महाराष्ट्र मंत्रिमंडळाने मुंबईतील आठ रेल्वे स्थानकांचे नाव बदलण्याचा निर्णय घेतला ज्यांची नावे ब्रिटिश वसाहती काळातील आहेत.
- याचा उद्देश भारतीय इतिहास आणि संस्कृतीचे प्रतिबिंब आहे.
- या रेल्वे स्थानकांमध्ये हे समाविष्ट आहे:
 - करी रोडचे नामांतर लालबाग झाले
 - सँडहर्स्ट रोडचे नामांतर डोंगरी झाले
 - मरीन लाइन्सचे नामांतर मुंबादेवी झाले
 - चर्नी रोडचे नामांतर गिरगाव झाले
 - कॉटन ग्रीनचे नामांतर काळाचौकी झाले
 - डॉकयार्ड रोडचे नामांतर माझगाव झाले
 - किंग सर्कलचे नामांतर तीर्थकर पार्श्वनाथ झाले
 - मुंबई सेंट्रल स्टेशनचे नामांतर नाना जगन्नाथ शंकरशेठ स्टेशन झाले,

टीप:

मुंबई सेंट्रल स्थानकाचे नाव बदलून नाना जगन्नाथ शंकरशेठ स्थानकासाठी रेल्वे मंत्रालयाची मंजूरी आवश्यक आहे.

महाराष्ट्र 17,000 कोटी रुपयांचे कर्ज घेणार आहे

- महाराष्ट्र राज्य मंत्रिमंडळाने राज्यभरात कृषी सौर पंपांचे जाळे मजबूत करण्यासाठी 17,000 कोटी रुपयांचे कर्ज घेण्यास मान्यता दिली आहे.
- या उपक्रमाचा उद्देश सिंचन सुधारणे आणि शेतकऱ्यांसाठी ग्रीडद्वारे पुरवल्या जाणाऱ्या विजेवरील अवलंबित्व कमी करणे हा आहे.
- दोन संस्थांकडून निधी येईल:
- आशियाई विकास बँक (ADB) - रु 8,109 कोटी
- एशियन इन्फ्रास्ट्रक्चर इन्व्हेस्टमेंट बँक (AIIB) - रु. 9,020 कोटी
- प्रकल्पाचे उद्दिष्ट आहे:
 - सौरऊर्जेवर चालणारे कृषी पंप वितरित करणे
 - कृषी वीज वाहिन्यांचे सौरीकरण करणे

एअरपोर्ट कौन्सिल इंटरनॅशनलने मुंबई विमानतळाला आशिया पॅसिफिक प्रदेशातील सर्वोत्तम म्हणून जाहीर केले

- मुंबईतील छत्रपती शिवाजी महाराज आंतरराष्ट्रीय विमानतळ (CSMIA) हे आशिया-पॅसिफिक प्रदेशातील सर्वोत्कृष्ट विमानतळ म्हणून दरवर्षी 40 दशलक्ष प्रवाशांना हाताळण्यासाठी ओळखले गेले आहे.
- एअरपोर्ट्स कौन्सिल इंटरनॅशनल (ACI) द्वारे प्रदान करण्यात आलेली ही प्रतिष्ठित पदवी, CSMIA च्या सलग सातव्या वर्षी ही मान्यता प्राप्त करत आहे.
- ACI च्या विमानतळ सेवा गुणवत्ता (ASQ) कार्यक्रमाद्वारे प्रवाशांचा अभिप्राय विजेता निश्चित करतो.
- हा पुरस्कार CSMIA ची अपवादात्मक ग्राहक अनुभव प्रदान करण्याची वचनबद्धता आणि सतत सुधारणा करण्यासाठीचे समर्पण ठळक करतो.

सर्व शाळांना 25% आरटीई कोट्यातील प्रवेशांसाठी नोंदणी करण्यास सांगितले आहे

- महाराष्ट्र शालेय शिक्षण आणि सहाय्य विभागाने राज्यातील सर्व शाळांनी 25% शिक्षण हक्क (RTE) कोट्यातील प्रवेशांसाठी नोंदणी करणे अनिवार्य केले आहे.
- हा उपक्रम खाजगी शाळांमधील वंचित पार्श्वभूमीतील पात्र विद्यार्थ्यांना प्रवेश पातळीपासून इयत्ता आठव्यापर्यंत मोफत शिक्षण सुनिश्चित करतो.

महाराष्ट्रातील 80 गावे, शहरे मुस्लिम राजांच्या नावे; 32 औरंगजेबाच्या नावावर

- महाराष्ट्रातील सुमारे 80 गावे आणि शहरे राज्याच्या काही भागांवर राज्य करणाऱ्या मुस्लिम शासकांची नावे आहेत.
- या शासकांमध्ये मुघल, आदिलशाही आणि निजामशाही यांचा समावेश होतो. विशेष म्हणजे, औरंगजेब, ज्याला अनेकदा वादग्रस्त व्यक्तिमत्व म्हणून पाहिले जाते, त्याच्या नावावर सर्वाधिक नामांकित ठिकाणे (32) आहेत, त्यानंतर जहांगीर (21) आहेत.

बद्दल:

- ही नावे महाराष्ट्राचा दीर्घ आणि गुंतागुंतीचा इतिहास दर्शवतात. जिथे मुस्लिम राजवटीने चिरस्थायी छाप सोडली.
- नामकरणाच्या शैली सहसा संयोजन असतात, काही ठिकाणे थेट शासकांच्या नावावर ठेवतात (औरंगाबाद) आणि इतर शासकांचे नाव वर्णनात्मक शब्दासह समाविष्ट करतात (शाहजहानपूर चकला).

"नाऊ (Now)": महावितरणच्या ग्राहकांना मदत करण्यासाठी ऊर्जा चॅटबॉट

- MSEDCL ने "नाऊ (Now)" नावाची एक नाविन्यपूर्ण चॅटबॉट सेवा सुरू केली आहे, ज्यामुळे त्यांच्या ग्राहकांना त्यांचे वीज खाते व्यवस्थापित करण्यासाठी वापरकर्ता-अनुकूल आणि परस्परसंवादी प्लॅटफॉर्मसह सक्षम बनवले आहे.
- हा चॅटबॉट रीअल-टाइम समर्थन देण्यासाठी आणि ग्राहकांच्या प्रश्नांना कार्यक्षमतेने संबोधित करण्यासाठी कृत्रिम बुद्धिमत्तेचा लाभ घेतो.

आताची प्रमुख कार्यक्षमता:

- 24/7 प्रवेशयोग्यता
- बहुभाषिक समर्थन
- सरलीकृत बिल व्यवस्थापन
- प्रॉम्प्ट आउटटेज रिपोर्टिंग
- माहितीपूर्ण प्रश्नोत्तरे समर्थन

बुलढाण्यातील रेल्वे मार्गाचा 50% खर्च राज्य उचलणार

- महाराष्ट्र राज्य मंत्रिमंडळाने बुलढाणा जिल्ह्यातील जालना ते खामगाव दरम्यानच्या नवीन रेल्वे मार्गाच्या खर्चाचा 50% हिस्सा उचलण्यास मान्यता दिली आहे.

बद्दल:

- 162 किमी लांबीच्या या मार्गासाठी एकूण 4,907 कोटी रुपयांचा आर्थिक परिव्यय आहे, त्यापैकी 2,453 कोटी रुपये महाराष्ट्र सरकार भरणार आहे.
- जालना ते खामगाव ही ब्रॉडगेज लाईन टाकण्यासाठी मध्य रेल्वेने डीपीआर सादर केला आहे.

जागतिक ग्राहक हक्क दिन

- जागतिक ग्राहक हक्क दिन हा 15 मार्च रोजी होणारा वार्षिक कार्यक्रम आहे.
- ग्राहक हक्कांबद्दल जागरूकता निर्माण करण्याचा आणि जगभरातील ग्राहकांना सक्षम करण्याचा हा दिवस आहे.

थीम 2024:

- या वर्षीची थीम "ग्राहकांसाठी योग्य आणि जबाबदार AI" आहे.
- हे आर्टिफिशियल इंटेलिजन्स (AI) चा ग्राहकांवर होणारा प्रभाव आणि नैतिक आणि पारदर्शक पद्धतींच्या गरजेवर लक्ष केंद्रित करते.

इतिहास:

- 1962 मध्ये अध्यक्ष जॉन एफ. केनेडी यांच्या ग्राहक हक्कांवरील भाषणातून प्रेरित होऊन, ग्राहक चळवळीने 1983 मध्ये जागतिक ग्राहक हक्क दिन साजरा करण्यास सुरुवात केली.

महत्त्व:

- हा दिवस सूचित ग्राहक निवडींना प्रोत्साहन देतो, अयोग्य व्यवसाय पद्धतींविरुद्ध लढतो आणि ग्राहकांना त्यांच्या हक्कांबद्दल शिक्षित करतो.

जागतिक किडनी दिन 2024

- दरवर्षी मार्चच्या दुसऱ्या गुरुवारी म्हणजेच या वर्षी 14 मार्च 2024 रोजी साजरा केला जातो.

उद्दिष्ट:

- किडनीच्या आजारांच्या घटना आणि प्रभाव कमी करण्याबद्दल व्यक्तींना शिक्षित करण्याचा उद्देश आहे.
- हेल्थकेअर प्रोफेशनल आणि नेफ्रोलॉजिस्ट जागरूकता पसरवण्यात महत्त्वाची भूमिका बजावतात.

इतिहास:

- इंटरनॅशनल सोसायटी ऑफ नेफ्रोलॉजी आणि इंटरनॅशनल फेडरेशन ऑफ किडनी फाउंडेशन यांच्यातील सहकार्यातून उगम झाला.
- 2006 मध्ये 'तुमची किडनी ठीक आहे का?'

जागतिक किडनी दिन 2024 ची थीम:

- 'सर्वासाठी किडनीचे आरोग्य - काळजी आणि इष्टतम औषध सरावासाठी समान प्रवेश प्रगत करणे.'
- सप्टेंबर 2023 मध्ये जागतिक किडनी दिन सुकाणू समितीच्या बैठकीत निवडले.

सर्वसमावेशकता सुनिश्चित करण्यासाठी, पक्षपात रोखण्यासाठी महाविद्यालयांमध्ये तृतीयपंथी सेल अनिवार्य करण्यात आला आहे

- महाराष्ट्र सरकारच्या 2024 च्या मार्गदर्शक तत्वांमध्ये सर्व महाविद्यालयांमध्ये तृतीयपंथी सेल तयार करणे अनिवार्य आहे.
- अधिक समावेशक शैक्षणिक वातावरण निर्माण करणे आणि तृतीयपंथी विद्यार्थ्यांविरुद्ध होणारा भेदभाव रोखणे हा यामागील उद्देश आहे.
- समुपदेशन, करिअर मार्गदर्शन आणि शैक्षणिक सहाय्य ऑफर करणाऱ्या समर्पित समन्वयकांसह विद्यापीठ-स्तरीय सेल सर्वसमावेशक दृष्टिकोन प्रदान करतील.
- महाविद्यालयीन स्तरावरील सेल वॉचडॉग म्हणून काम करतील, पूर्वग्रहमुक्त वातावरण सुनिश्चित करतील आणि मानसिक छळ सारख्या समस्यांचे निराकरण करतील.

देशातील पहिली एलएनजी बस मुंबईत दाखल झाली

- महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन महामंडळ (MSRTC) मुंबईत लिक्विफाइड नॅचरल गॅस (LNG) बसेस सुरू करत आहे.

या उपक्रमाचा उद्देश दुप्पट फायदा मिळवणे आहे:

- कमी झालेले कार्बन उत्सर्जन:
 - एलएनजी डिझेलपेक्षा कमी प्रदूषण करते, ज्यामुळे CO2 उत्सर्जनात 10% घट होण्याची शक्यता आहे.
 - हे वायू प्रदूषणाचा सामना करण्यास मदत करते आणि मुंबईला हरित बनवण्यास मदत करते.

खर्च बचत:

- MSRTC ला LNG वर स्विच करून इंधन खर्चात लक्षणीय बचत होण्याची अपेक्षा आहे.
- त्यांच्या 5,000 बसेसच्या ताफ्याचे डिझेल ते एलएनजीमध्ये रूपांतर करून 235 कोटी रुपयांची वार्षिक बचत करण्याचा त्यांचा प्रकल्प आहे.

एअर इंडियाची इमारत महाराष्ट्र सरकारकडे हस्तांतरित.

- भारत सरकारने मुंबईतील प्रतिष्ठित एअर इंडिया इमारतीची मालकी महाराष्ट्र राज्य सरकारकडे हस्तांतरित केली.
- या करारामध्ये महाराष्ट्राने ₹1,601 कोटींचे पेमेंट केले आणि एअर इंडिया असेट होल्डिंग कंपनी लिमिटेड (AIAHL) ची ₹298.42 कोटींची देणी माफ केली.
- हा निर्णय दीर्घ प्रक्रियेचा कळस दर्शवतो आणि दोन्ही पक्षांना फायदा होतो.
- महाराष्ट्र राज्य सचिवालयाजवळ मुख्य मालमत्ता घेते, तर केंद्र सरकार थकबाकी मंजूर करते आणि नॉन-कोअर मालमत्ता शेड करते.

बद्दल:

- एअर इंडियाची मुळे 1932 मध्ये सापडतात, जेव्हा ते टाटा एअरलाइन्स म्हणून जेआरडी टाटा यांनी स्थापन केले होते.
- त्याची सुरुवात एअरमेल वाहन नेणाऱ्या सिंगल-इंजिन विमानाने झाली.
- दुसऱ्या महायुद्धानंतर ती सार्वजनिक कंपनी बनली आणि तिचे नाव बदलून एअर इंडिया ठेवण्यात आले.

जागतिक निद्रा दिन

- जागतिक निद्रा दिन मार्च विषुववृत्ताच्या आधी शुक्रवारी साजरा केला जातो (या वर्षी तो 15 मार्च आहे)
- झोपेच्या महत्त्वाबद्दल जागरूकता वाढवणारा हा जागतिक कार्यक्रम आहे.

महत्त्वाचे मुद्दे:

- हे वर्ल्ड स्लीप सोसायटी, पूर्वी वर्ल्ड असोसिएशन ऑफ स्लीप मेडिसिन (WASM) च्या वर्ल्ड स्लीप डे कमिटीने आयोजित केले आहे.
- पहिला जागतिक झोप दिवस 14 मार्च 2008 रोजी आयोजित करण्यात आला होता.

थीम:

- या जागतिक झोप दिनाची थीम आहे "जागतिक आरोग्यासाठी समभाग झोप"
- दिवस पुरेशा झोपेचे फायदे आणि झोप विकारांच्या नकारात्मक परिणामांना प्रोत्साहन देतो.
- झोपेचे औषध, प्रतिबंध आणि झोपेच्या समस्यांचे व्यवस्थापन याबद्दल लोकांना शिक्षित करणे हे त्याचे उद्दिष्ट आहे.

बद्दल:

- मार्च विषुव किंवा उत्तरेकडील विषुव हे पृथ्वीवरील विषुववृत्त आहे जेव्हा उपसौर बिंदू दक्षिण गोलार्ध सोडून खगोलीय विषुववृत्त ओलांडून पृथ्वीवरून दिसल्याप्रमाणे उत्तरेकडे जाताना दिसते.
- मार्च विषुववृत्तीला उत्तर गोलार्धात वर्नल इक्विनॉक्स (स्प्रिंग इक्विनॉक्स) आणि दक्षिण गोलार्धात शरद ऋतूतील विषुव (शरद विषुव) किंवा शरद विषुव म्हणून ओळखले जाते.

राष्ट्रीय लसीकरण दिवस

- 16 मार्च 1995 रोजी, भारत सरकारने देशातून या आजाराचे उच्चाटन करण्याचा पहिला प्रयत्न म्हणून पल्स पोलिओ लसीकरण कार्यक्रम सुरू केला.
- तेव्हापासून 16 मार्च हा राष्ट्रीय लसीकरण दिवस म्हणून साजरा केला जातो.

बद्दल:

- राष्ट्रीय लसीकरण दिनाचा उद्देश लसींच्या महत्त्वाविषयी जागरूकता वाढवणे आहे.
- हा गंभीर रोग टाळण्यासाठी लसीकरणाचे जीवनरक्षक फायदे ओळखतो.
- हा दिवस लोकांना लसीकरण करण्यासाठी आणि त्यांच्या लसीकरणावर अद्ययावत राहण्यासाठी प्रोत्साहित करतो.

महत्त्वाचे मुद्दे:

- "दो बूंद जिंदगी की" या लसीकरण मोहिमेमध्ये 0 ते 5 वयोगटातील बालकांना लक्ष्य केले आहे आणि लसीचे दोन थेंबे सार्वजनिक आरोग्य केंद्रांवर तोंडी दिले जातात.

थीम:

- राष्ट्रीय लसीकरण दिन 2024 ची थीम आहे "लस सर्वांसाठी कार्य करते"

Adda247

Maharashtra ka mahapack

**Live classes, Test series
Recorded videos, E-books**

MPSC (राज्यसेवा) MPSC (संयुक्त) महाराष्ट्र पोलीस
तलाठी, वनरक्षक, कृषी विभाग महानगर पालिका नगर
परिषद, जिल्हा परिषद, SSC & ALL OTHER STATE
EXAM

